

yolda devam etmesini ve kendisinin de ona destek olacağını söyleyerek yeğenini teselli etti.

[2] Ebû Tâlib'le olan bu görüşmelerinden olumlu bir sonuç edil; alamayan mîşrikler, Resûlullah'a ve Müslümanlara karşı eşitli hakaret, eziyet ve işkenceler yapmaya başladılar. Bir defasında Resûlullah (sav) Kâbe'nin girişinde dinleniyordu. Müşriklerin işkencelerine maruz kalan ashâbından Habbâb b. Eret ve arkadaşları onun yanına gelerek, "Ey Allah'ın Resûli! Bizim için Allah'tan yardım dileyemez misin? Bunların zulmünden kurtulmamız için Allah'a dua edemez misin?" demişlerdi. Bunun üzerine Resûlullah onlara davalarından vazgeçmeleri ve sebat göstermeleri için şöyle buyurdu: قَدْ كَانَمَنْ قَبْلَكُمْ يُؤْخَذُ الرَّجُلُ فَيُحْفَرُ لَهُ فِى الأَرْضِ فَيُجْعَلُ فِيهَا ، فَيُجَاءُ بِالْمِنْشَارِ فَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ فَيُجْعَلُ نِصْفَيْنِ ، وَيُمَشَّطُ بِأَمْشَاطِ الْحَدِيدِ مَا دُونَ لَحْمِهِ وَعَظْمِهِ ، فَمَا يَصُدُّهُ ذَلِكَ عَنْ دِينِهِ ، وَاللَّهِ لَيَتِمَّنَّ هَذَا الأَمْرُ ، حَتَّى يَسِيرَ الرَّاكِبُ مِنْ صَنْعَاءَ إِلَى حَضْرَمَوْتَ لاَ يَخَافُ

إِلاَّ
اللَّهَ
وَالذِّئْبَ
عَلَى
غَنَمِهِ ،
وَلَكِنَّكُ&#16
05;ْ
تَسْتَعْجِل&#16
15;ونَ “Sizden önceki ümmetler içinde öyile
(mazlum) kişiler vardı ki müşrikler tarafından yakalanır, onun için yerde bir
çukur kazılır, o kişi o çukurun içine gömülürdü. Sonra
büyük bir testere getirilir, onun başı üzerine konulurdu da başı iki kısma ayrılırdı.
Bir başkasının da demir taraklar ile etinin altındaki kemiği ve sinirleri taranırdı da, bu işkenceler o
mümini dininden çeviremezdi. Allah'a yemin ederim ki, bu din kesinlikle
tamamlanacaktır. Öyile ki biniti üzerinde bir kimse (tek başına) San'â'dan
Hadramev't'e kadar gidecek de Allah'tan başka hiçbir şeyden korkmayacaktır... Fakat sizler
acele ediyorsunuz!”[3] Hz. Peygamber'in amcasına bu denli kesin cevap verebilmesinin ve
ashâbını teselli için anlattığı müminlerin bu derece direnebilmelerinin nedeni
imanlarındaki kararlılıktı. Bu örnekler azmin en çarpıcı örnekleridir. Ancak azim
ve sebat bir tür taassup, yani körü körüne bir şeye bağlılık demek
değildir. Azim, dışarıdan gelen olumsuz şartlara karşı dirençli olma ve şartların değişmesi
hâlinde dahi aynı azim ve sebatı gösterebilmektir. Azim ve sebatın kaynağı
inançli olmaktır. Allah'a gerçek anlamda iman eden kişi ancak inancını koruma
uğruna elinden geleni yapma azmini gösterebilir. İmandaki en küçük bir
zayıflık kişinin özgüvenini kaybetmesine, hatta inandığı değerlerde şüpheye
düşerek gevşemesine ve hidayeti yitirmesine bile neden olabilir.
Müslümanlardan istenen dünya menfaatleri ve çekilen sıkıntılar karşısında
değişken tutumlar sergilemeleri değil, ebedî olan âhirete imanları gereği, azim ve
sabırla özgüvenlerini korumaları ve Allah'ın rızasını kazanmaya çalışmalarıdır.
Hz. Âdem'den Hz. Peygamber'e gelinceye dek Allah'ın bütün elçileri, akıl
ve basiretten yoksun kimseler tarafından aynı inkâr, zulüm ve işkencelerle
karşılaşmışlardır. Ancak onlar bu sıkıntılar karşısında davalarıyla ilgili herhangi bir gevşekliğe ya
da ümitsizliğe kapılıp vazgeçmek yerine Rablerine sığınıp O'ndan yardım
dilemişlerdir. Ateşe atılan Hz. İbrâhim'in son sözü, (حسبي الله
ونعم الوكيل) “Allah bana yeter. O ne güzel yardımcıdır”[4] olmuş, düşmanla
karşılaşan taraftarlarının panikleyip yenildiklerini kabul etmeleri karşısında Hz. Musa, (اِنَّ مَعِيَ
رَبّي
سَيَهْدينِ) “Rabbim şüphe
siz benimledir, bana yol gösterecektir”[5] diyerek sebat
göstermiştir. Peygamberlerin kendilerine inananlarla birlikte Allah yolunda mücadele
ederken takındıkları tavır Kur'an'da şöyile anlatılmıştır:
وَكَأَيِّنْ
مِنْ نَبِيٍّ
قَاتَلَ
مَعَهُ

رِبِّيُّونَكَثِيرٌفَمَاوَهَنُوالِ&#1605.َاأَصَابَهُمْفِي سَبِيلِاللهِ وَمَاضَعُفُواوَمَااسْتَكَانُوا وَاللَّهُيُحِبُّالصَّابِرِينَ “Nice peygamber, arkasında Allah'a râm olmuş birçok insanla birlikte (O'nun yolunda) savaşmak zorunda kaldı. Onlar, Allah yolunda çektikleri sıkıntılardan dolayı ne korkuya kapıldılar, ne zayıf düştüler ve ne de kendilerini (düşman önünde) küçük düşürdüler. Allah sabredenleri sever.”&#916] Allah Resûlü de risâletini tebliğ&e başlağığı ilk günden itibaren bu gürevin son anına kadar azmini devam ettirmiştir. İki büyük destekçisi eşı Hz. Hatice ve amcası Ebû Tâlib'i kaybetmenin üzüntüsünü üzerinden atamamışken tebliğ için Tâif'e giden Resûlullah, buradaki kötü karşılamaya, taşlanmasına ve ayaklarının kanlar içinde kalmasına rağmen sebatını bozmamış ve ümitsizliğe düşmemiştir. Uhud'da ise yaralanması ve etrafında çok az insan kalması bile hezimet anında büyük bir kararlılıkla ashâbını toplayıp bu yenilgiyi zafere dönüştürmesine engel olamamıştı. Huneyn'de düşmanın pususu karşısında panik olan Müslümanlara Kur'an'ın ifadesiyle,

لَقَدْنَصَرَكُمُاللّٰهُ ف۪يمَوَاطِنَكَث۪يرَةٍۙوَيَوْمَحُنَيْنٍۙاِذْاَعْجَبَتْكُمْكَثْرَتُكُمْ فَلَمْتُغْنِعَنْكُمْشَيْـًٔاوَضَاقَتْعَلَيْكُمُالْاَرْضُبِمَارَحُبَتْ

ثُمَّ
وَلَّيْتُمْ
مُدْبِر۪ينَ&#17
54; Yeryüzü bütün genişliğine rağmen dar geldiği[7] anda Allah
Resûlü hem düşman üzerine yürümüş hem de
ashâbina kabilelerinin isimleriyle seslenerek toparlanmalarını sağlamıştı. Yine Hz.
Peygamber'in müttefik güçlere karşı giriştiği oldukça sıkıntılı geçen
Hendek Savaşı'nda verilen mücadeledeki kararlı tavrı da Kur'an'da Müslümanlar
için güzel bir örnek olarak sunulmuştur. Risâlet görevinde pek
çok sıkıntı ve zorlukla karşılaşan Hz. Peygamber, kimi zaman bu şekilde sıkıntılara
katlanarak kimi zaman da değişik stratejiler belirleyerek amacına ulaşmak için
mücadelesini sürdürüştür. Bu bağlamda önce Habeşistan'a,
daha sonra da Medine'ye yapılan hicretler anlamlıdır. Zira yapılan bu hicretler
Müslümanlar için sıkıntılardan kaçiş olmaktan ziyade davanın
tamamlanması yolunda atılan stratejik birer adımdır. Mümin insan, iman konusundaki azim
ve sebatını ibadetlerinde de devam ettirmekle yükümlüdür. Yüce
Allah'ın, (
فَاعْبُدْهُ
وَاصْطَبِرْ
لِعِبَادَتِ&#16
07;) “Allah'a kulluk et ve O'na kullukta kararlı ol”[8] emri, Hz. Peygamber'in
şahsında ilkeli ve sebat içerisinde davranmak her mümin için bir hayat tarzı
olarak sunmaktadır. Çünkü Allah'a kulluk, iman ve amelden oluşan bir
bütündür. وَأْمُرْ
اَهْلَكَ
بِالصَّلٰوة&#16
16; وَاصْطَبِرْ
عَلَيْهَا “Ailene
namazı emret ve kendin de ona devam et.”[9]
وَاعْبُدْ
رَبَّكَ
حَتّٰى
يَأْتِيَكَ
الْيَقينُ “Sana
ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et.”[10] emirleri de yine onun şahsında
bütün Müslümanlara ibadetlerde devamlılığı salık vermektedir. Hz.
Peygamber, “Allah katında amellerin en sevimsisi hangisidir?” sorusunu,
أَدْوَمُهُ
وَإِنْ قَلَّ
“Az da olsa devamlı olanıdır.”[11] şeklinde yanıtlamış, kendisi ibadetlerinde
devamlılığa özen göstererek inananlara örnek olmuş ve bu yünde
tavsiyelerde bulunmuştur. Bu bağlamda gecesini gündüzünü ibadetle
geçiren sahâbî Abdullah b. Amr'a yaptığı tavsiyeler ibadetlerde sürekliğin
önemini ortaya koyması bakımından dikkat çekicidir. Bir gün Allah
Resûlü ona, “Gündüz oruç tuttuğun, gece ibadetle meşgul
olduğun kulağıma geldi, gerçekten öyle mi?” diye sordu. Abdullah b. Amr,
“Evet, Allah'ın Resûlü! (böyle yapıyorum)” diye cevapladı.
Efendimiz, فَلاَ

تَفْعَلْ ،
صُمْ
وَأَفْطِرْ ،
وَقُمْ
وَ&#1606.َمْ ،
فَإِنَّ
لِجَسَدِكَ
عَلَيْكَ
حَقًّا ،
وَإِنَّ
لِعَيْنِكَ
عَلَيْكَ
حَقًّا ،
وَإِنَّ
لِزَوْجِكَ
عَ&#1604.َيْكَ
حَقًّا ،
وَإِنَّ
لِزَوْرِكَ
عَلَيْكَ
حَقًّا ،
وَإِنَّ
بِحَسْبِكَ
أَنْ تَصُومَ
كُلَّ شَهْرٍ
ثَلاَثَةَ
أَيَّامٍ ،
فَإِنَّ لَكَ
بِكُلِّ
حَسَنَةٍ
عَشْرَ
أَمْثَالِهَا ، فَإِنَّ
ذَلِكَ
صِيَامُ
الدَّهْرِ
كُلِّهِ “Böyle yapma. Bazen oruç tut, bazen da tutma. Gece ibadet et ama uykunu da al. Çünküvücudunun sende hakkı var, gözünün sende hakkı var, hanımının sende hakkı var, misafirlerinin sende hakkı var. Her ay üç gün oruç tutman yeterlidir. Çünkü her iyiliğe on kat sevap verilecektir. Bu da yılın tamamını oruçlu geçirmiş olmandır.” buyurdu. Abdullah b. Amr gücünün kuvvetinin yerinde olduğunu daha fazlasını da yapabileceğini söylediğinde ise ona, Dâvûd Peygamber gibi bir gün oruç tutup bir gün tutmamak suretiyle yılın yarısını oruçlu geçirmesini tavsiye etti.[\[12\]](#) Hz. Peygamber'in bu uyarılarla dikkat çekmek istediği nokta ibadetlerde ölçülü olunması, az bile olsa devamlılığın sağlanması ve kararlı davranılmasıdır. Aksi takdirde Abdullah b. Amr'ın yaşlandığında düştüğü duruma

düştürmek kaçınılmaz olabilir. Genellikle; yetirebildiği bu kadar ok nafil ibadeti yaşlandığında yapamaz hale geldiğinde Abdullah b. Amr'ın, "Keşke ben, Resulullah'ın bana göstermiş olduğu kolaylığı kabul etseydim. Bakın işte; şimdi yaşlandım ve zayıf düştüm." diyerek hayıflandığı nakledilmektedir. Abdullah b. Amr'ın düşüşü; bu duruma düşmemek ve ibadetlerde devamlılığı sağlayabilmek için de Resulullah'ın şu tavsiyesi daima dikkate alınmalıdır:

1571;1614;1610;1617;1615;1607;1614;1575;
1575;1604;1606;1617;1614;1575;1587;1615;
1593;1614;1604;1614;1610;1618;1603;1615;1605;1618;
1605;1616;1606;1614;
1575;1604;1571;1614;1593;1618;1605;1614;1575;1604;1616;
1605;1614;1575;

1578;1615;1591;1616;1610;1602;1615;1608;1606;1614;
1601;1614;1573;1616;1606;1617;1614;
1575;1604;1604;1617;1614;1607;1614; 1604;1575;1614;
1610;1614;1605;1614;1604;1617;1615;
1581;1614;1578;1617;1614;1609;

1578;1614;1605;1614;1604;1617;1615;1608;1575; "Ey insanlar! Güçünüzü; nezaketinizi yeteceği amelleri yapın! Allah usanmaz ama siz usanırsınız!" Azimle davranmak ve sebat göstermek, yüksek bir karakter gerektirir. Mümin insan bu karaktere sahip olmalıdır. İnsan hayatta pek çok sıkıntılarla karşılaşabileceği gibi çok rahat ve refah dönemleri de yaşayabilir. Nitekim Kur'an'da Allah'ın eşitli vesilelerle kullarını deneyeceği ifade edilmektedir. Bu tür imtihanlara sabredenler müjdelenirken Allah'tan bir nimet geldiğinde şımarmak Allah'tan yüzyüze çevirmek de çok ilginç; kaçırmak olarak nitelendirilmiş ve bu şekilde istikrarsız davrananlar eleştirilmiştir.

1608;1614;1573;1616;1584;1614;1575;
1605;1614;1587;1617;1614;
1575;1604;1573;1616;1606;1618;1587;1614;1575;1606;1614;
1575;1604;1590;1617;1615;1585;1617;1615;
1583;1614;1593;1614;1575;1606;1614;1575;
1604;1616;1580;1614;1606;1618;1576;1616;1607;1616;
1571;1614;1608;1618;

1602;1614;1575;1593;1616;1583;1611;1575;
1571;1614;1608;1618;
1602;1614;1575;1574;1616;1605;1611;1575;
1601;1614;1604;1614;1605;1617;1614;1575;
1603;1614;1588;1614;1601;1618;1606;1614;1575;
1593;1614;1606;1618;1607;1615;
1590;1615;1585;1617;1614;1607;1615;
1605;1614;1585;1617;1614; 1603;1614;1571;1614;1606;1618;
1604;1614;1605;1618;

1610;1614;1583;1618;1593;1615;1606;1614;1575;
1573;1616;1604;1614;1609; 1590;1615;1585;1613;1617;
1605;1614;1587;1617;1614;1607;1615;
1603;1614;1584;1614;1604;1616;1603;1614;
1586;1615;1610;1616;1617;1606;1614;

لِلْمُسْرِفِينَ مَا
كَانُوا
يَعْمَلُونَ
“İnsana bir sıkıntı dokundu mu, gerek yan üstü yatarken gerek otururken gerekse ayakta iken (her hâlinde bu sıkıntıdan kurtulmak için) bize dua eder. Ama biz onun bu sıkıntısını ondan kaldırdık mı, sanki kendisine dokunan bir sıkıntı için bize hiç yalvarmamış gibi geçer gider. İşte o haddi aşanlara, yapmakta oldukları şeyler böylece süslenmiş (hoş gösterilmiş)tir.”[14] Müslüman kişi her iki durumda da ölç ülü ve dengeli davranmalı, sıkıntılar karşısında eğilip bükülse de doğrulmayı ve olgunlaşmayı bilmeli ve azim ve sebatını kaybetmemelidir. Hz. Peygamber de müminden beklenen bu karakteri şöyle örneklemiştir:
مَثَلُ
الْمُؤْمِنِ
كَمَثَلِ
الْخَامَةِ
مِنَ
الزَّرْعِ
تُفِيئُهَا
الرِّيحُ
وَتَصْرَعُهَا مَرَّةً
وَتَعْدِلُهَا أُخْرَى
حَتَّى
تَهِيجَ “Mümin taze bir ekin gibidir. Olgunlaşınca kadar rüzgâr onu eğip büker; bazen yere yatırır, bazen de doğrultur (ama o kırılmaz)...”[15] Allah Resûlü,
مَثَلُ
الْمُنَافِقِكَمَثَلِ
الشَّاةِ
الْعَائِرَةِبَيْنَ
الْغَنَمَيْنِ تَعِيرُ فِى
هَذِهِ
مَرَّةً
وَفِى هَذِهِ
مَرَّةً لاَ
تَدْرِى
أَيَّهَا
تَتْبَعُ “Münafık iki sürü arasında dolaşan şaşkın bir koyun gibidir. Bir o sürüye karışır bir bu sürüye karışır, hangi sürünün peşinden gideceğini bilmez.”[16] diyerek de sebatsızlığı ve tereddüdü münafığın özelliği olarak anlatmaktadır. Nitekim Kur'an'da da aynı şekilde ilkesizlik ve çelişkili davranmak münafıkların ortak özelliği olarak dile getirilmiştir. Azim ve sebat, iman ve ibadetlerde

olduğu kadar insanlarla ilişkilerde de Müslüman'ın en temel tutumlarından biri olmalıdır. Çünkü mümin, imanı ve ameliyle uyumlu bir hayat yaşadığı takdirde Allah'ın rızasına nail olacaktır. Gerektiğinde imanı için canını ortaya koyabilen, ibadetlerini bir ölçü içerisinde şuurla yerine getiren Müslüman'ın insanlarla ilişkilerinde de aynı derecede ölçülü ve tutarlı olması beklenir. Menfaat elde etmek amacıyla insanlarla ilişkilerinde çelişkili ve tutarsız davranışlar sergilemesi olgun bir Müslüman'a yakışmaz. Böyle bir tavır ancak münafık tavrıdır. Bu nedenledir ki Cenâb-ı Allah Hz. Peygamber'in şahsında bütün Müslümanlardan dosdoğru olmalarını istemiştir. Yüce Allah, Elçisi'ni sıkıntılara karşı sabırlı olmaya çağırarak teskin etmiş, zorluklar karşısında dirençli olması için kendinden önç ulü'l-azm (azim ve sebat sahibi) peygamberler gibi sabretmesini tavsiye etmiştir. Zira sabır, istikrarı koruyabilmenin en temel yoludur. Sabır, kişinin musibetler karşısında sızlanmayıp güçlü olması, tahammül etmesi, kendisini tutması, sakin olmasıdır. İnsanın karşılaşabileceği zorluklara ve olumsuzluklara karşı dayanıklı olmayı, direnmeyi, metaneti, azmi ve cesareti ifade eder. Sabrın bu gücünden dolayı Kur'an'da Müslümanlara sabretmelerinin yanı sıra sabırda yarışmaları tavsiye edilmiştir. Müslüman inancı ve yaşantısında istikrarı elden bırakmamalı ve bunun için de Hz. Peygamber'in sık sık yaptığı gibi,

يَا

مُقَلِّبَ

الْقُلُوبِ

ثَبِّتْ

قَلْبِى

عَلَى

دِينِكَ “Ey kalpleri (hâlden hâle) değiştiren Allah'ım! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.”[17] diye dua etmelidir.

Aynı şekilde azim, sebat ve sabır için Allah'tan şu dua ile yardım dilemelidir:

رَبَّنَا

اَفْرِغْ

عَلَيْنَا

صَبْرًا

وَثَبِّتْ

اَقْدَامَنَا

وَانْصُرْنَا

الْقَوْمِ

الْكَافِرينَ

“Ey Rabbimiz! Bize zorluklara tahammül gücü (sabır) ver, adımlarımızı sağlam kıl ve hakikati inkâr eden bu topluma karşı bize yardım et!”[18]

  Kaynak: Diyanet Hadislerle İşlam Cilt 3 Sayfa 193

      [1] şuarâ, 26/214 [2] İbn Hişâm, Sîret, I, 101. [3]

Buhârî, İkrâh, 1. [4] İbn Hacer, Fethu’l-bârî, VI, 399. [5]

şuarâ, 26/62. [6] Âl-i İmrân, 3/146. [7] Tevbe, 9/25. [8] Meryem, 19/65.

[9] Tâ-Hâ, 20/132. [10] Hicr, 15/99. [11] Müslim,

Müsâfirîn, 216. [12] Buhârî, Savm, 54. [13] Müslim,

Müsâfirîn, 215. [14] Yûnus, 10/12. [15] Müslim,

Sıfâtü'l-münâfîn, 59. [16] Nesâî,

&lcirc;mân, 31. [\[17\]](#) Tirmizî, Kader, 7. [\[18\]](#) Bakara, 2/250.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)